

Základní škola a Mateřská škola Holubice,
okres Vyškov, příspěvková organizace
Holubice 20, 68351

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Roční období ve školní družině

Platnost: od 1.září 2008

V Holubicích 29.8. 2008

Mgr.MilenaVodičková
ředitelka školy

Charakteristika školní družiny

Naši ŠD navštěvují žáci 1. - 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji 2 věkově smíšená oddělení, průměrná naplněnost každého oddělení je 20-25 dětí. Oddělení 1. je určeno pro žáky 1. a 2. ročníku a oddělení 2. pro žáky 3.-5.ročníku.

Naše činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro aktivní odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času.

Cíle školního vzdělávacího programu

1. rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
2. osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
4. vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času

1.cíl: rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu
- systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti , které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi.

2.cíl: osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost - předpokladem naplňování je:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv , individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím,

životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi

- v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížování.

3.cíl: získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí - předpokladem naplňování je:

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

4.cíl: vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času - předpokladem naplňování je :

- pestrost ,přiměřenost a vhodná motivace činností
- rozvíjení individuálních zájmů dětí
- spolupráce dětí při výběru činností

Formy vzdělávání

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to např. besídky, návštěva divadelních představení, exkurze, turistické výlety.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v rámci ŠD (v období před odpoledním odchodem z ní).

Odpočinkové činnosti obsahují klidové čin. (poslechové, individuální hry, klid po obědě), ale též aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování - např. závodivé hry při pobytu venku či v tělocvičně.

Příprava na vyučování zahrnuje především didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti jimiž upevníme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Obsah vzdělávání

Vychází z RVP naší školy a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“. Je uspořádán do 5 tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví).

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Obsah vzdělávání je založen na rozvíjení jednotlivých kompetencí žáků:

- a) kompetence k učení
- b) kompetence k řešení problémů
- c) komunikační kompetence
- d) sociální a interpersonální kompetence
- e) občanské kompetence
- f) kompetence k trávení volného času

- Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus, určen dětem od 1. do 5. třídy
- Je tvořen dle polohy a podmínek školy
- ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do okolí, orientace, poznávání památek, bezpečná nejkratší cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci.</p> <p>Četba pohádek, pověstí, společné vyprávění, malování pohádek a jejich volná dramaturgie.</p> <p>Prohlubování znalosti místa (místní památky, výrobní objekty, okolní obce), poznávat místní zvláštnosti, změny v okolí.</p> <p>Péče a udržování čistoty okolí školy.</p>	<p><u>Obec</u></p> <p>- obecní úřad a důležitá místa v obci (obchody, pošta, kulturní dům, knihovna....)</p> <p>- obecní časopis, webové stránky obce, besedy na téma změny mého okolí, orientace v místě bydliště (mapa Ždánický les)</p> <p><u>Škola</u></p> <p>Nejkratší bezpečná cesta do školy, (dopravní značky, přechody...).</p> <p>Seznámení s prostředím školy (estetika prostředí – čistota a výzdoba prostor školy), seznámení se s řádem školní družiny.</p> <p><u>Domov</u></p> <p>Vyprávění o významu slova, vlastní zážitky, ilustrace, povídání o domově, můj dům- můj hrad, pomoc při úklidu .</p>	<p>Tematické vycházky (např. obecní úřad, knihovna, kostel, vlakové nádraží, obecní hřiště...).</p> <p>Prohlídka prostor školy (např. ředitelna, MŠ, školní kuchyně, kabinet).</p> <p>Projekt – Využití školní zahrady.</p> <p>Den Země – sběr odpadků v okolí školy.</p> <p>Dopravní soutěž.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

2. Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Osvojování a dodržování základů společenského chování (zdravení, úcta ke starším, stolování).</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení (učit se naslouchat, vycházet spolu bez násilí).</p> <p>Kolektivní, míčové, stolní a společenské hry, vytváření dobrých vztahů mezi kamarády, pomoc, empatie.</p> <p>Dodržování řádu školní družiny a školní jídelny, moje práva a povinnosti.</p> <p>Atletické závody</p> <p>Jízda zručnosti</p>	<p><u>Rodina</u></p> <p>Úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým, výstavky a malování obrázků, fotografie (jak rostu, moje rodina), výrobky – dárky pro blízké.</p> <p><u>Škola</u></p> <p>Úcta ke každému povolání – pozorování různých zaměstnání lidí a poznávání jejich významu pro život v společnosti (pexesa, puzzle, námětové hry, kvízy, rozvíjení jemné motoriky....).</p> <p>Vztah k handicapovaným dětem – vyprávění, sociální hry a komunikační hry.</p> <p><u>Prevence</u></p> <p>Besedy, spontánní rozhovory (modelové situace - opatrnost při styku s neznámými lidmi, správné řešení konfliktních situací).</p>	<p>Cestování v dopravních prostředcích, vystoupení na besídkách, recitační soutěž, nácvik divadla .</p> <p>Karneval, návštěva divadelních představení.</p> <p>Výtvarná činnost – malování na chodníku, obrázky, dárečky, výtvarné soutěže, výroba dárečků k zápisu, tvorba pozvánek a plakátů na školní akce.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3. Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování denního režimu (návyky na pravidelnou činnost – četba pohádky, odpočinek na koberci, kreslení).</p> <p>Vycházky, využití volného času, úcta k času – přesuny a činnosti bez zbytečných prodlev, soutěže, sportovní hry.</p> <p>Orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost.</p> <p>Pozorování ročních období, rozčlenění roku na čtvrtletí, měsíce, dny....</p>	<p><u>Hodiny</u></p> <p>Soutěže - měření stopkami, výrobky, (kalendáře, papírové hodiny, kreslení obrázků).</p> <p>Vývoj lidského života – dětství, dospělost, stáří (výtvarné techniky, hry, modelové situace).</p> <p><u>Historie a pokrok</u> – besedy a výrobky na různá témata (např.: různé styly oblékání, bydlení dřívě a nyní, technická zařízení – rádio, televize, počítač, mobil, kino, divadlo, dopravní prostředky...), hudebně pohybové hry, vývoj řemesel (kreslení, malování).</p> <p><u>Zvyky a tradice</u> – význam lidových zábav (povídání), tradice – výroba masek (Masopust), lidové pranostiky, přísloví, koledy (učení nazpaměť), vánoční a velikonoční zvyky (četba, ilustrace).</p>	<p>Vynášení Morany.</p> <p>Lidové tradice - vánoční besídka.</p> <p>Karneval.</p> <p>Březen - Měsíc knihy (výroba knížek – obal, příběh).</p> <p>Zahradní slavnost – zábavné odpoledne pro děti a rodiče.</p> <p>Návštěva výstavy.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. Rozmanitosti přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Četba, využití dětské literatury s přírodní tematikou.</p> <p>Vycházky do okolí, pozorování změn podle ročních období.</p> <p>Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Ekologická výchova – třídění odpadu.</p> <p>(pet lahve, papír a ostatní), šetření vodou.</p> <p>Poslech pohádek z magnetofonu s přírodní tematikou.</p> <p>Celodružinový výlet na závěr školního roku.</p>	<p><u>Prohlubování znalostí o přírodě</u></p> <p>-Hry v přírodě (dramatické prožitkové hry – domečky pro skřítky, živly, turistické značky, orientační hry).</p> <p>-Práce s encyklopedií, pozorování změn v přírodě a jejích proměn v různých obdobích (nebezpečí bouřka, mlha, náledí).</p> <p>-Přírodovědné kvízy.</p> <p><u>Poznávání živočichů a rostlin.</u></p> <p>Besedy – Proč někteří živočichové vymírají, Proč jsme v lese na návštěvě.</p> <p><u>Estetická výchova</u></p> <p>(hlína, modurit, odpadový materiál, kreslení v přírodě, výzdoba třídy přírodninami – listy, výrobky z plodů, malované kamínky, domácí mazlíčci, lesní zvěř).</p>	<p>Vycházka do chráněného území, návštěva ZOO ve Vyškově.</p> <p>Sběr papíru a třídění odpadu – plasty, baterie.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5. Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Základní hygienické návyky – sebeobsluha, pořádek, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání.</p> <p>Odpočinek, relaxace, harmonizace nervové soustavy.</p> <p>Tělovýchovné chvílky, pohybové hry, využití sportovního nářadí.</p> <p>Základy společenského chování – zdravení, požádání, poděkování, oslovení.</p> <p>Bezpečnost na silnicích – dobře viditelné oblečení.</p>	<p><u>Zdravá výživa</u> – její výhoda, potravinová pyramida.</p> <p><u>První pomoc</u> – prevence úrazů, důležitá telefonní čísla, ošetření drobných poranění.</p> <p>Besedy o zdravém <u>životním stylu</u> – sociálně patologické jevy (kouření, alkohol, drogy), zdravá rodina – civilizační choroby.</p> <p>Oblékání podle ročních období – otužování.</p> <p><u>Sebevzdělání a komunikace</u> –</p> <p>Využití časopisů, doplňovačky, křížovky, didaktické hry, rozvíjení slovní zásoby, příprava na vyučování, vyprávění, pamětní učení básniček, jazykolamy, smyslové hry.</p> <p><u>Esteticko výchovná činnost</u> – rozvoj jemné motoriky, papírové manekýny, textilní koláže, bezpečnost při práci a čistota práce.</p>	<p>Soutěž se zdravotní tematikou.</p> <p>Vycházka za léčivkami do blízkého okolí.</p>

Časový plán

Je operativní, reaguje na možné změny podmínek a umožňuje přesouvat témata během celé docházky žáků do ŠD.

Při práci s různými (jednotlivými) náměty, počítáme s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z pravidelné skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi.

- Měsíční - vychází z celoročního plánu
- Týdenní - rozpracovává podrobněji plán měsíční a zároveň reaguje na aktuální dění

Každé oddělení se řídí týdenní skladbou zaměstnání. Sestavuje ji vychovatelka příslušného oddělení a měly by v ní být zastoupeny všechny formy vzdělávání. Skladba by měla být sestavena tak, aby se v jednom dni neopakovaly stejné výchovy ve škole a školní družině (Vv atd.). Skladba zaměstnání je uzpůsobena věku dětí. Může být během roku změněna (čtvrtletí, pololetí). Důležitá je motivace, individuální přístup ke každému dítěti a schopnost komunikace vychovatelky s žáky. Hodnocení činností probíhá formou rozhovoru, výstavky, hlasování... Kromě společných činností si v určitém časovém úseku dne mohou žáci vybírat individuálně činnost, která je pro ně zajímavá (stolní hry, stavebnice, práce na PC, výtvarná činnost, znalostní kvízy, sportovní činnost v místnosti/žíněnce, žebřiny/).

Materiální podmínky ŠD

Oddělení 1. je umístěno v jedné z tříd ZŠ, která je upravena pro provoz ŠD po skončení vyučování (koberec, skříňky s hračkami, stavebnicemi, hrami, knihovnička...). Oddělení 2. má k dispozici hernu s tělovýchovným koutem, vybavenou 6 počítači a novými dětskými stoly a židličkami. Dále je vybaveno stolními hrami, konstruktivními stavebnicemi, časopisy, výtvarným materiálem. Pro sportovní činnosti využíváme prostory obecní sportovní haly a sportovní hřiště na zahradě za školou. K pobytu na čerstvém vzduchu využíváme nově zrekonstruované prostory školní zahrady s prolézačkami, pískovišti a skluzavkou. Pedagogičtí pracovníci se stále snaží zlepšovat a doplňovat materiální podmínky, zejména obnovu her a stavebnic a pomůcek pro výtvarné činnosti.

Ekonomické podmínky ŠD

Většina činnosti v ŠD je financována z vlastních příjmů (poplatky, příspěvek zřizovatele, příspěvek ze státního rozpočtu/mzdy/). Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu 100 Kč za měsíc. Splatnost úplaty stanoví ředitelka školy. Úplata se hradí měsíčně převodem na účet školy společně se stravným nebo v hotovosti.

Úplata může být snížena nebo prominuta žákovi, který je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příspěvek.

Personální podmínky ŠD

Pedagogické působení zajišťují dvě vychovatelky.

Vychovatelky se podílí také na přípravě školních akcí (vánoční besídka, karneval, kuličková daň, Den matek, Zahradní slavnost atd.).

Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Do školní družiny mohou docházet i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, bude jim podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Usilujeme o to, aby znevýhodnění těchto žáků bylo v rámci kolektivu minimální. Žáky především pozitivně motivujeme, začleňujeme je do běžného kolektivu, individuálním tempem rozvíjíme jejich schopnosti, úzce spolupracujeme s rodiči a školou.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmů.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Bezpečnost a ochrana dětí musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Zajištěno je zdravé prostředí užívaných prostor - světlo a větrání. Dostupné jsou prostředky první pomoci z lékárničky školy, která je umístěna v ředitelně (nachází se mezi oběma odděleními ŠD). Každý úraz či zranění je zaevidován do knihy úrazů.

Pravidla bezpečnosti při činnostech ŠD:

- Vhodná obuv
 - Používání bezpečných pomůcek
 - Vymezení vhodných prostor ke sportu a hrám
 - Dodržování pokynů vychovatelek
-
- Oddělení ŠD má 20 - 25 dětí
 - Oddělení využívá k odpočinkové činnosti koberce, k pracovním činnostem, stolním hrám apod. stoly, které nemají tradiční uspořádání
 - Oddělení je vybaveno osvětlením, koberce jsou pravidelně vysávány a podlaha mytá mokrou cestou, místnost je pravidelně větrána okny
 - Pitný režim je zajištěn (žáci mají nápoj z domova), sociální zařízení je pro ŠD společné se školou.
 - Obědvají ve školní jídelně, při obědech dbá vychovatelka na dostatečné stravovací návyky.
 - Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školní zahradě, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.
 - Lékárnička pro první pomoc je umístěna v šatně učitelů, telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístcích a přehledu VVP.
 - Vychovatelka spolupracuje s rodiči a tř. učitelkou a bezprostředně reaguje na výchovné a jiné problémy.

Podmínky přijímání uchazečů

Školní družina je určena přednostně pro mladší žáky. Žák školní družiny je přijímán zpravidla na dobu jednoho roku. Žáci jsou přijímáni na základě přihlášek (zápisních lístků), v nichž musí být uvedeny všechny základní údaje (jméno a příjmení, datum narození, místo bydliště telefonní čísla, ...) a na jejich zadní části stanoven čas a způsob odchodu žáků ze ŠD. Žák odevzdá přihlášku na začátku školního roku s tím, že má možnost se kdykoli během roku odhlásit nebo na určitou dobu docházku přerušit - tato změna musí být vždy písemně potvrzena rodiči. O přijetí či nepřijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy. Přihlašování, odhlašování žáků a vybírání poplatků, vyřizování námětů a stížností zajišťuje vedoucí vychovatelka.

Podmínky průběhu vzdělávání

Provozní doba ŠD je stanovena od 11:40 do 16:00 hodin. Všechny děti se stravují ve školní jídelně. Pitný režim je zajištěn - rodiče, ŠJ. Vychovatelky zodpovídají za děti po celou dobu jejich pobytu v ŠD. Dbají o jejich bezpečnost a zdraví. Děti mají možnost navštěvovat různé zájmové kroužky. Evidence účastníků zájmového vzdělávání je vedena v třídních knihách a vedoucí zájmového vzdělávání si děti vyzvedávají v prostorách ŠD.